

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Algemene Rekenkamer
t.a.v. Dhr. P.J. Duisenberg
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
20 april 2026

Datum 20 april 2026
Betreft Bestuurlijke reactie conceptrapport 'prioritering in de opsporing'

Onze referentie
7501729

Uw referentie
-

Bijlage(n)
1

Geachte heer Duisenberg,

Hartelijk dank voor het conceptrapport van de Algemene Rekenkamer (hierna: AR) over prioritering in de opsporing en voor de gelegenheid om hierop te reageren. Eenzelfde verzoek heeft u gedaan aan de korpschef. Deze brief bevat onze gezamenlijke reactie op de conclusies en aanbevelingen van de AR. Ook de opvattingen van de regioburgemeesters en van het Openbaar Ministerie (hierna OM) zijn daarin meegenomen, omdat de inhoud van het rapport ook hen raakt en een aantal aanbevelingen zelfs zijn gericht aan het College van procureurs-generaal, aangezien het OM het gezag heeft over de opsporing van strafbare feiten. Graag vraag ik ook uw aandacht voor de reactie die mijn departement heeft ontvangen van het College van procureurs-generaal en die ik als bijlage bij deze brief heb gevoegd.

Om te beginnen spreek ik mijn dank uit aan de vele professionals van politie en OM die vanuit hun praktijk en deskundigheid het onderzoeksteam van de AR hebben gevoed met hun inzichten en informatie. Ook wil ik in bredere zin mijn grote waardering uitspreken voor alle medewerkers van politie en OM die zich dagelijks, en vaak onder zware omstandigheden, inspannen voor de aanpak, opsporing en vervolging van strafbare feiten

En vanzelfsprekend gaat mijn dank ook naar de AR: het is waardevol dat de AR onderzoek heeft gedaan naar de inzet van politie voor de opsporing (en andere hoofdtaken) in relatie tot het beschikbare budget.

De korpschef en ik delen de opvatting van de AR dat er verbeteringen en versterkingen nodig zijn in de opsporing en bij het maken van keuzes in de opsporing. Die ontwikkeling is reeds in gang gezet en wij beschouwen dit onderzoek als een belangrijke stimulans om daarmee door te gaan. Ook deel ik de ambitie van de AR om het inzicht in de uitgaven en resultaten van de politie te vergroten. In 2026 hebben de korpschef en ik hiertoe in de JenV-begroting reeds een stap gezet. De komende jaren verkennen we verdere stappen, daartoe mede aangespoord door dit onderzoek van de AR.

Ik wil graag benadrukken dat het complexe materie betreft en een omvangrijk werkterrein, waar capaciteit per definitie schaars is. Een genuanceerde blik is nodig, zeker ook vanwege de vastgelegde verantwoordelijkheden en gezagsrelaties in het politiestel en de doorwerking daarvan in de uitvoering van

de opsporing in de praktijk. Vanuit dat perspectief en vanuit die nuance reageer ik hieronder in meer detail in op de aanbevelingen en conclusies uit het onderzoek.

Aanbeveling 1: prioritering en keuzes in de opsporing, Crime Harm Index (CHI)

De AR beveelt aan om de prioriteiten voor de opsporing te heroverwegen en deze waar het kan te vereenvoudigen, ervoor te zorgen dat ernstige misdrijven, zoals gewelds- en zedendelicten, vaker prioriteit krijgen in de opsporing en te verkennen of de (door de AR ontwikkelde) Crime Harm Index van toegevoegde waarde kan zijn bij de prioriteitsbepaling. Deze aanbeveling berust op de volgende conclusies die de AR uit het onderzoek trekt: dat in de onderzochte periode (2024) de prioriteiten binnen de opsporing zich slechts deels op de ernstige misdrijven richten (1), dat 10.000 aangiften van ernstige misdrijven (waaronder 200 zedenzaken) blijven liggen (2) en dat ernstige misdrijven (ten onrechte) bij basisteams terecht komen (4).

De korpschef en ik zijn het met de AR eens dat er verbeteringen en versterkingen nodig zijn in de opsporing en bij het maken van keuzes in de opsporing. De Inspectie JenV heeft daar eind 2025 ook nadrukkelijk aandacht voor gevraagd en er wordt ook volop aan gewerkt. Wij beschouwen het onderzoek van de AR als een belangrijke stimulans om daarmee door te gaan. Hierna ga ik in op de reeds ingezette versterking en verbetering van de opsporing. Maar voordat ik dat doe wil ik, vanuit het perspectief dat ik in mijn inleiding heb aangekondigd, graag stilstaan bij de conclusies waarop de AR haar aanbeveling baseert. En bij het feit dat die, met name voor het bepalen van wat 'ernstig' is, voor een belangrijk deel berusten op de door de AR in het kader van dit onderzoek ontwikkelde Crime Harm Index (CHI). Deze CHI erkent naar mijn mening onvoldoende de complexiteit van het maken van keuzes in de opsporing. Vertegenwoordigers van al onze organisaties hebben in de loop van uw onderzoek aan deze opvatting meermaals uitdrukking gegeven richting de onderzoekers. Ik licht die opvatting hieronder kort toe. Het College van procureurs-generaal gaat er in zijn brief (bijlage) nog dieper op in.

De prioritering in de opsporing is gelaagd, afhankelijk van meerdere factoren en bedoeld om doelen van rechtsstatelijke en maatschappelijke aard te dienen. De prioritering komt dan ook tot stand in een context van overleg en afweging van belangen van verschillende belanghebbenden. De CHI van de AR is eendimensionaal: hij drukt de ernst van een misdrijf uit in het gemiddeld aantal detentiedagen dat voor dat type misdrijf aan first offenders is opgelegd. Daarmee biedt deze CHI interessant aanvullend inzicht, maar is in de praktijk van de opsporing slechts zeer beperkt bruikbaar. Het stellen van prioriteiten en het maken van keuzes in de opsporing is immers allesbehalve een eendimensionale aangelegenheid. De aanwijzing voor de opsporing van het OM en het screenings- en selectiviteitskader geven belangrijke richting. Bij de toepassing daarvan spelen landelijke criminaliteitsbeelden en fenomeenanalyses, maar ook regionale en lokale context een belangrijke rol. Keuzes in de opsporing worden onder andere gemaakt tegen de achtergrond van het criminele speelveld binnen het werkgebied van een team of het criminaliteitsbeeld van een district. Verder moet onder meer rekening worden gehouden met de per definitie schaarse opsporings- en vervolgingscapaciteit, de kansrijkheid en noodzaak van strafrechtelijk ingrijpen ten opzichte van andere interventies, de individuele belangen van verdachten en slachtoffers en de eventuele geschokte rechtsorde. Regionale verschillen in problematiek en daarmee ook in de inzet van en de aanpak door politie zijn heel

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Datum
20 april 2026

Onze referentie
7501729

goed mogelijk en zijn een teken van een goede werking van ons politiebesteding. Het OM dient een balans te vinden tussen het zorgdragen voor een reële en voldoende aanwezige strafrechtelijke handhaving en het gegeven dat niet elk individueel strafbaar feit tot een strafrechtelijke interventie kan leiden. De brief van het OM (bijlage) benoemt nog een aantal specifieke bezwaren bij de keuze voor opgelegde detentiejaren als kern van de CHI. Eén daarvan is dat door de rechter opgelegde maatregelen (zoals TBS en de ISD-maatregel) niet zijn meegenomen in de index, en blijven delicten waarvoor niet of nauwelijks aangifte wordt gedaan (de zogenoemde 'haalcriminaliteit', zoals milieucriminaliteit) buiten beeld. Ook ontbreekt een toekomstperspectief, omdat de CHI is gebaseerd op de afdoening van strafzaken in het verleden.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Datum
20 april 2026

Onze referentie
7501729

Wellicht de beste illustratie van de beperkingen van de door de AR ontwikkelde CHI is het feit dat cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit in de CHI van de AR laag scoren en de AR op basis daarvan concludeert dat niet-ernstige criminaliteit wordt geprioriteerd. Het is mijns inziens evident dat cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit, waarbij vaak sprake is van massaal slachtofferschap, een steeds grotere impact hebben in onze samenleving en daarom meer opsporings- en vervolgingsinspanningen verdienen. Een ander voorbeeld is dat, wanneer de CHI leidend zou zijn bij de prioritering, de opsporingscapaciteit van de politie in Rotterdam bijna volledig zou worden ingezet op drugsvangsten in de Rotterdamse haven en zaken van veelvoorkomende criminaliteit (VVC) blijven liggen. En nog een laatste voorbeeld: de AR concludeert dat met heterdaadzaken in veel gevallen zou worden ingezet op niet-ernstige misdrijven. Ik benadruk graag dat er wat ons betreft geen misverstand over kan bestaan dat optreden in heterdaadsituaties van groot belang is en blijft, ook als signaal aan burgers dat de politie meteen in actie komt wanneer dat nodig is. Dit is ook van betekenis voor de legitimiteit en het vertrouwen van burgers in de politie.

Versterken, verbeteren en doorontwikkelen van de opsporing

De beperkingen van de CHI laten onverlet dat er, zoals hiervoor ook al gesteld, verbeteringen en versterkingen nodig zijn in de opsporing. De AR, en eind 2025 ook de Inspectie Justitie en Veiligheid, wijzen daar terecht op. Aan de opvolging ervan wordt gewerkt. Ik licht hieronder kort toe op welke wijze: in mijn beleidsreactie op het onderzoek van de Inspectie van 20 november 2025¹, heb ik er uitgebreid bij stilgestaan.

De capaciteit in de strafrechtketen is per definitie schaars. Het is dus van belang dat keuzes zo worden gemaakt dat die capaciteit vooral wordt ingezet voor de feiten die er het meest toe doen en waarbij de inzet van het strafrecht en van strafrechtelijke vervolging daadwerkelijk verschil kunnen maken. Het OM en de politie werken op dit moment geactualiseerde uitgangspunten voor opportuniteit en selectiviteit uit, met als doel de instroom van zaken van veelvoorkomende criminaliteit in het strafrecht beter te laten aansluiten op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en veranderingen in het criminaliteitsbeeld. Zo zal meer accent gelegd gaan worden op zaken van gedigitaliseerde criminaliteit. Vanzelfsprekend zullen deze uitgangspunten ruimte laten voor lokaal maatwerk. Waar het gaat over heterdaadzaken zijn het OM en de politie in gesprek over het creëren van meer ruimte, en het verduidelijken van de bestaande ruimte, om af te wijken van het principe dat heterdaadzaken altijd worden opgepakt. In de praktijk

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 29628 no. 1300

van keuzes in schaarste kan dat principe ertoe leiden dat de strafrechtelijke opvolging van relatief lichte heterdaadzaken ten koste gaat van het oppakken van aangiftes van ernstiger zaken.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Zoals hiervoor ook gezegd, is capaciteit per definitie schaars. Daardoor moeten keuzes worden gemaakt en kunnen niet alle meldingen en aangiften worden opgepakt, soms ook van ernstige zaken. De cijfers die de AR presenteert over 10.000 niet-opgepakte 'aangiftes' van (volgens de CHI) ernstige misdrijven, waaronder met name van HIC en zeden, geven echter een vertekend beeld en verdienen nadere toelichting. De politie heeft de cijfers nagelopen en om te beginnen merk ik graag op dat van verreweg de meeste van de 10.000 gevallen vroeg in het screeningsproces is geconcludeerd dat ze op dat moment niet in behandeling kunnen worden genomen vanwege het ontbreken van aanknopingspunten voor opsporing. Belangrijk is verder dat, anders dan de bewoordingen van de AR de lezer wellicht doen denken, het niet alleen aangiften betreft, maar ook *meldingen* van misdrijven. Bij HIC en bij de tweehonderd 'aangiftes' van zeden die de AR benoemt, is dat laatste in respectievelijk ongeveer een derde en de helft van het aantal zaken het geval. Dat meldingen en aangiften een verschillende status hebben behoeft geen toelichting. Meldingen zijn van groot belang voor de informatiepositie van de politie. Meerdere meldingen kunnen bijvoorbeeld de basis geven voor het starten van een opsporingsonderzoek. Ik voeg nog toe dat bij de niet-opgepakte 'aangiftes' achter het label HIC en zeden niet zelden feiten schuilgaan die minder ernstig zijn dan dat label doet vermoeden. Van de tweehonderd 'aangiftes' van zeden ziet bijvoorbeeld een substantieel aantal op het experimenteren met seksueel beeldmateriaal tussen jongeren onderling of tussen volwassenen onderling. Naast deze kanttekening bij de cijfers, wil ik benadrukken dat bij seksuele misdrijven (tot voor kort spraken we van 'zeden') een solide werkproces is afgesproken, waarbij in iedere regionale eenheid via een zogenaamde 'frontoffice zeden' wordt overlegd of een zaak thuishoort bij het basisteam of dat die door het Team Seksuele Misdrijven (specialistische zedenteam, in iedere eenheid, voorheen bekend als zedenteams) moet worden opgepakt. De Teams Seksuele Misdrijven pakken een zaak altijd op en werken er in fases aan.

Datum
20 april 2026

Onze referentie
7501729

In bredere zin werkt de korpschef aan de werving van goede, nieuwe mensen voor de opsporing. Dat is nodig, want de politie heeft te kampen met substantiële onderbezetting in de opsporing. Er bestaat al een aantal jaren een route waarlangs mensen die elders specialistische kennis hebben opgedaan na een opleiding van enkele maanden kunnen instromen bij de politie. Deze specialistische zij-instroom is bijvoorbeeld mogelijk op de werkterreinen forensisch, digitaal en zeden. Daarnaast is recent ook directe instroom mogelijk gemaakt van politiemedewerkers die gaan werken in de tactische opsporing. Hier voeg ik graag aan toe dat dit kabinet in de volle breedte investeert in de operationele slagkracht en organisatie van de politie. Dat betekent onder andere dat we meer cyber- en zedenrechercheurs gaan opleiden. Ik verwijs u hierbij naar het coalitieakkoord.

Doorlopend aandachtspunt is samenwerking tussen de verschillende opsporingsniveaus (basisteam, districtsrecherche en regionale recherche) en het behandelen van de juiste zaak op juiste niveau. Ter illustratie wijs ik op de hiervoor reeds benoemde afstemming tussen basisteam en Team Seksuele Misdrijven waar het gaat om zedenzaken. Zedenzaken kunnen immers van

karakter verschillen. Als het bijvoorbeeld gaat over sexting wordt met de frontoffice besproken of de zaak kan worden opgepakt door het basisteam (bijvoorbeeld als het gaat om experimenteergedrag), of dat er dusdanige dwang aan de orde is dat het Team Seksuele misdrijven zich erover moet buigen. Op vergelijkbare wijze hoeft niet ieder feit dat onder ondermijning geschaard zou kunnen worden, zoals bijvoorbeeld straathandel in drugs, door de regionale recherche te worden opgepakt. Om vanuit een breder zicht gericht criminaliteitsproblemen aan te kunnen pakken, werken steeds meer regionale eenheden met stuurploegen die eenheidsbrede keuzes maken voor de opsporing. Dat maakt ook de samenwerking tussen de verschillende opsporingsniveaus (basisteams, district, regionale recherche) in de eenheid eenvoudiger en vanzelfsprekender.

Tot slot: in gesprek met de gezagen werkt de korpschef aan een toekomstbestendige organisatievisie en doorontwikkeling van de organisatie. De opsporing is daar expliciet onderdeel van. De sturing en werking van de opsporing staan daarbij de komende jaren hoog op de agenda.

Aanbeveling 2: op orde brengen registratie van opsporingsonderzoeken

De AR beveelt de korpschef aan om de registratie van opsporingsonderzoeken op orde te brengen, zowel financieel als organisatorisch. De AR voegt daaraan toe dat deze aanbeveling een randvoorwaarde is voor een doelmatige en doeltreffende aansturing van de opsporing. Ik wil hier graag verwijzen naar mijn reactie op aanbeveling 3 en 4. Daar ga ik in op een aantal ontwikkelingen, onder andere in de registratie, die in de nabije toekomst gerichtere sturing mogelijk zullen maken. Aanbeveling 2 lijkt mede gebaseerd op conclusie 3, waarin de AR stelt dat van het grootste deel van de opsporingsonderzoeken (namelijk die van de districts- en regionale recherches) de registratie, en daarmee ook het zicht op voortgang en resultaat, ontoereikend zijn. Het klopt dat Summ-IT geen landelijk vergelijkend zicht op zaken kan leveren, zoals BOSZ dat voor onderzoeken van basisteams wel kan. Dat betekent echter niet dat er niet op deze zaken gestuurd kan worden. Het betreft hier veelal onderzoeken met een langere doorlooptijd (maanden tot jaren). Deze onderzoeken worden over het algemeen geselecteerd, gestuurd en gemonitord door stuurgroepen, die bestaan uit leidinggevenden van politie en officieren van justitie. De keuze voor deze onderzoeken wordt gemaakt tegen de achtergrond van een (landelijk of regionaal) criminaliteitsbeeld en het effect dat wordt beoogd. Er wordt inhoudelijk gestuurd op voortgang en resultaat, zeker ook met het oog op de vervolgingsfase of een interventie door een andere organisatie. Bij de grotere onderzoeken spelen vanaf de start afwegingen over de inzet van capaciteit en looptijd van het onderzoek een rol. De beschikbare informatie, o.a. uit Summ-IT, is daarvoor toereikend.

Aanbeveling 3 en aanbeveling 4: verantwoorden resultaten en splitsen begrotingsartikel 31

Ik deel de ambitie van de AR om het inzicht in de uitgaven en resultaten van de politie te vergroten. In 2026 hebben de korpschef en ik hiervoor weer een stap genomen door de begroting te verrijken met informatie van de operationele formatie naar de acht werksoorten waaronder ook opsporing. Ook zijn wij momenteel bezig met de opvolging van de motie van Michon-Derkzen (2026) die vraagt om een doorlichting van de politiebegroting. De opvolging beoogt beter zicht te bieden aan de Kamer op inzet van middelen van de politie. Tegelijkertijd past opsplitsing van artikel 31 —of dat nu naar sturingslijn, taak of administratief

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Datum
20 april 2026

Onze referentie
7501729

is—niet bij een van de belangrijke fundamenten van het politiebestedel: beheer volgt gezag (Politiewet 2012). In andere woorden: De minister bepaalt wat de politie kan, het gezag wat de politie doet. Het is dan ook aan de gezagsdragers om keuzes te maken en prioriteiten te stellen. Ook beperkt opsplitsing de noodzakelijke flexibiliteit die de gezagsdragers nodig hebben om hun rol te vervullen. Dit standpunt wordt gedeeld door de regioburgemeesters en door het OM.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Datum
20 april 2026

Onze referentie
7501729

Bestuurlijk, organisatorisch en financieel sluit opsplitsing niet aan bij de huidige inrichting van het politiebestedel: het gezag is lokaal belegd en de korpschef moet binnen ministeriële kaders het beheer zó kunnen inrichten dat dit aansluit bij de prioriteiten van de gezagen. De generieke financiering via de algemene bijdrage (op basis van het Besluit financieel beheer politie) faciliteert juist dit flexibele beheer binnen de door de minister gestelde kaders. De financiële administratie van de politie is overeenkomstig het Besluit financieel beheer politie ingericht. Hiermee kan de korpschef het beheer zodanig vormgeven dat dit het best aansluit bij de prioriteiten van gezagsdragers; opsplitsing verkleint die ruimte. Daarnaast zijn politietaken onlosmakelijk verweven—met name tussen handhaving van de openbare orde, hulpverlening en opsporing—waardoor toerekenen per taak schijnprecisie suggereert en extra administratieve lasten met zich meebrengt, waardoor de beschikbare capaciteit per saldo afneemt.

Deze overwegingen maken opsplitsing van artikel 31 onwenselijk. Het doel - meer inzicht in uitgaven en resultaten - delen we echter onverkort. Daarom zetten we in op meer en betere transparantie binnen het begrotingsartikel. Dit is in lijn met onze eerdere communicatie hierover richting de Tweede Kamer². Transparantie draagt bij aan vertrouwen, verantwoording en meer inzicht voor de gezagen om te komen tot prioritering en het maken van keuzes door de politie. In de JenV-begroting 2026 is al een nieuwe stap gemaakt in de verrijking van de informatie, onder meer door het opnemen van een overzicht van de operationele formatie naar acht werksoorten (waaronder ook werksoort opsporing). Daarmee kan de Tweede Kamer beter oordelen over de personele component van de politiebegroting. Omdat ook de politiebegroting tegelijk met de JenV-begroting aan de Kamer wordt gezonden, beschikt de Kamer naast hetgeen is opgenomen in artikel 31 naar mijn oordeel over de nodige aanvullende informatie om haar budgetrecht goed te kunnen uitoefenen. De komende jaren verkennen we hoe we de informatie in (politie)begroting en verder kunnen verrijken door verbindingen te leggen tussen uitgaven, de realisatie van doelstellingen en betere duiding van de resultaten. Ook de regioburgemeesters zien deze ontwikkeling als een randvoorwaarde voor betere sturing en verantwoording.

Daarnaast worden de resultaten van de opsporing al op verschillende plaatsen inzichtelijk gemaakt. In de factsheet strafrechterketenmonitor, die jaarlijks wordt gepubliceerd, wordt de opvolging en opsporing van bij de politie ter kennis gekomen misdrijven inzichtelijk gemaakt, als ook de realisatie van de streefnormen op de zaakstromen jeugd en zeden. Het Jaarbericht van het OM bevat cijfers over de instroom van misdrijfzaken van de politie naar het OM en het jaarverslag van de politie geeft inzicht in de realisatie van de landelijke beleidsdoelstellingen voor politie zoals neergelegd in de Veiligheidsagenda 2023-2027, op onder andere de thema's ondermijning, cybercrime en mensenhandel.

² Kamerstukken II 2022/23, 36200 VI, nr. 140.

In de bedrijfsvoering van de politie lopen – aansluitend bij de strategische agenda 'Stevig staan in deze tijd' - verschillende trajecten die bijdragen aan onder andere eenduidiger verantwoording en sturingslijnen, en effectievere monitoring en control. Daarnaast ontwikkelt politie nieuwe bedrijfsvoering systemen, waaronder een nieuw capaciteitsmanagementsysteem. Hierdoor kunnen op termijn mensen aan middelen worden gekoppeld. Hiermee verwachten wij, dat minister en gezagen, meer gedetailleerd inzicht krijgen in de resultaten en middelen wat de gezamenlijke afweging in de keten over inzet ten goede komt.

Op deze manier zoeken we naar een balans tussen enerzijds inzicht bieden in en anderzijds flexibiliteit behouden bij de besteding van het politiebudget. We vinden het belangrijk dat de politie flexibiliteit behoudt om, in beheer en taakuitvoering, zo effectief mogelijk gevolg te kunnen geven aan de prioriteiten van de (lokale) gezagsdragers, met ruimte voor regionaal en lokaal maatwerk.

Hoogachtend,

D.M. van Weel

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Politieel Beleid en
Taakuitvoering

Datum
20 april 2026

Onze referentie
7501729